



**מכתבים והוראות
מגדולי ההוראה שליט"א
בהלכות טהרה**



תמוז תשפ"ה

דרך התורה וההוראה למורה הוראה לזכות לפסוק מראות דמים כדת של תורה

הנה בי"ה זכה דורנו שרבים מן האברכים לומדים הלכות נדה בעיון לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ולומדים את הסוגיות והראשונים ודברי הבי"ו ושו"ע והנו"כ והאחרונים ומבקשים לדעת איך יוכלו גם להשלים נפשם לדעת לפסוק במראות דמים, ואקדים כמה יסודות.

- א. ראשית דבר צריך לדעת שמבואר בפוסקים שכל מראה נוטה לאדום צריך לטמא, ואין אדם יכול לומר אני מבין במראות הדמים מהו דם ומהו אינו דם, או מהו דם מכה או דם נדה, [לפעמים יזכר שזה איפור וכדו', וצריך לזה הבחנה].
- ב. מראות דמים של אשה יכולים להיות בכמה צבעי אדום, וגם ברובם אינם אדומים אלא חום אדום, כי הדם ווסת הוא כהה, ועיי"כ לפעמים אברך יחשוב שאין זה צבע אדום, ועוד ועוד טעויות רבות אין ספורות למו.
- ג. צריך לדעת שדם הרבה פעמים במשך הזמן הוא נעשה בהיר יותר, וצריך הבחנה לזה, ומי שאינו בקי בזה יכול להכשיל ולהתיר את הטמא.
- ד. יש החושבים שאין צריך ללמוד אצל אחר, אלא יכול לילך ע"פ השו"ע מהו אדום, וזה טעות חמורה מאוד.
- ה. צריך ללמוד אצל רבנים בקיאים במראות דמים, אשר קבלו מרבותיהם לדעת מהו בגדר אדום ונוטה לאדום.
- ו. הרוצה ללמוד מראות עליו לברר מי הוא מומחה לדבר והוסמך על ידי גדולי ההוראה בדורנו שפקיע שמייהו כמומחים לדבר זה, לפי שיש כאלה רבנים שמכשילים בזה ביודעים או בלא יודעים בהבחנת המראות ושאר מכשולות ר"ל.
- ז. צורת הלימוד צריכה להיות על ידי רב מובהק שמלמד באופן שמניח בפני התלמיד כמות גדולה של עדים ממוספרים עם שאלות והתלמיד עונה על כל המראות מה נראה לו בכתב, ואח"כ הרב המלמד עובר יחד עם התלמיד על המראות ואומר מה נראה לו, ועיי"ו אפשר ללמוד בצורה טובה, וגם הרב המלמד יכול לבחון עיי"ו מה היא רמת הידיעה של התלמיד, ורק אחרי חמש שנות לימוד כל שבוע פעם פעמיים שיעור כזה אפשר להתחיל לענות לשאלים מראות שאלות קלות, [זכר לדבר שבן לוי אינו יכול לעבוד עבודה רק אחר חמש שנות לימוד].
- ח. וכל זה אם מרגיש בעצמו שמבין מעצמו בעניני המראות ולא רק שיודע לענות מה רבו היה עונה, וגם אחרי זה שאלות חמורות ועדינות אין לענות אלא לומר לשואל שיענה מחר ויקח ה"ה אה לרבו שיכריע ולמד לשונך לומר אני יודע, וכדי להגיע לרמת ידיעה מושלמת יש להמשיך ללמוד שיעורים כנ"ל שאין גבול לרמת המומחיות הנדרשת ממי שעונה בשאלות חמורות ועדינות כמראות דמים.
- ט. גם אחר שראה מעשה, כדי שיבין מה שלמד מרבו, צריך לנסות בעצמו לראות מהו דם, כגון שישים דם על עד, ואחר זמן יבדוק איך מראהו, כך יעשה בדם בתחילת הוסת, ובאמצע הוסת, ובסוף הוסת, וכן יעשה הרבה פעמים, ואז ידע להבחין איך נראה דם נדה, וכן אם יש אצלו דם מכה יספיק בבגד, ויראה אח"כ האיד מראהו, ואז יבין יותר מה שלמד מרבו.
- י. בכל מקרה אין להורות רק אם קיבל היתר הוראה מאחד מגדולי ההוראה כמבוי בפוסקים [ע"י שו"ע יי"ד סי' רמב סעי' יז בהג"ה].
- יא. צריך לדעת שלא לכל אדם יש חוש הבחנה בגוונים וצבעים, ישנם אנשים אשר הם 'בעלי מוס' ממש מה שנקרא בעולם הרפואה עיוור צבעים (COLOR BLIEND), כלומר לאלו בעלי מוס חסר הבחנה על צבעים מסויימים כ"א על צבעים אחרים, הדבר מפורסם בעולם רפואת העין ועד היום לא מצאו תרופה למום זה, חכמי הרפואה קבעו כי אצל גברים קיים מוס זה אצל שמונה אחוז מהאנשים, כלומר בכל שלש עשרה גברים נמצא בדרך כלל אחד שהוא עיוור צבעים (אצל נשים באחוז הרבה פחות). ואין זה שום בזיון שגם ת"ח ומורה מובהק אין לו הבחנה במראות, וידע שיש לו תפקיד אחר בעולם ההלכה, לחדש חידושי תורה, לכתוב שו"ת, וכדומה, ולא להתעסק במראות.
- יב. לפני יותר ממאה שנה המציא רופא אחד ממדינת יפן מבדק שיכול לעשות בעצמו, ואפשר למצוא זאת אצל רופאי עיניים, והוא דף עם הרבה נקודות בצבעים שונים, ובודק עצמו אם יכול לראות בתוכו אותיות או מספרים, [בשפה הרפואית המקצועית נקרא בשם "מבדק אישיהארה"] וזה בחינה חזקה, כי ידע אם יש לו חוש הראיה מפותח, או שמא יש בו קצת מוס עיוור צבעים, וצריך כל מי שחפץ להתעסק בהוראה במראות, שיבחון עצמו בזה, ואין לבוא בטענה של חדש אסור מן התורה ולומר שאין סיבה לבדוק עם מבדק זה, כי כיון שהדברים ברורים בלי שום ספק בודאי חייבים לברר זאת בצורה ברורה ולמנוע מכשולים רבים רח"ל, ולכן אין ליתן שימוש לתלמידי חכמים הרוצים להשלים עצמם בראיית מראות, אלא אי"כ נבדקו במבדק הנ"ל, ולא לחינם הוריד הקב"ה חכמה זו בעולם.
- יג. מורה הוראה שזכה בחסדי ד' להגיע לגיל חמישים ואילך צריך גי"כ לבדוק את עצמו מפעם לפעם לדעת אם לא נחלשו אצלו חושי הראיה.

ועיי"ו באנו עז"ח

התנאי הראשון הוא שהמורה יהיה כ"ה
עוסק באישים
מורה הוראה



מכתב גדולי ההוראה שליט"א

הננו לעורר בזה את האברכים הרוצים לידע דבר ה', אשר לצערנו מצויים מורים בעניני מהרה שלא כהלכה, ובפרט שיש מדריכי חתנים המפנים אל המורים הבעייתיים, וכנראה כוונתם משום גדול השלום, אך להוי ידוע שאצל חלק מהידועים כמקילים מצויים מכשולות חמורים ביותר, וכבר נתפרסם דברי פוסקי הדור הקודם, ה"ה מרנן הגר"ש ואזנר הגרי"ש אלישיב והגר"ג קרליין זצוקלל"ה, כנדפס בספר חוט שני (בתחילת חלק הלכות נדה, ובסוף חלק ימים נוראים מכתב א' ומכתב י"ג).

ואף שבפיהם מענה כך קבלנו, אין הדבר כן, ואין שייך להתיר האסור המפורש בשו"ע ופוסקים בטענת מסורת וקבלה, וכמבואר בשו"ת בית שלמה (יו"ד ח"ב סי' י"ד) ושו"ת דברי חיים (יו"ד ח"ב סי' פ"א) ושאר פוסקים דאין שייך כלל מסורת בזה, וכמ"ש גדולי הדור במכתבם.

ויש לכל אברך לעיין במכתבים אלו, וידע כל אחד כי בנפשו הדבר ואחריות עצמו וצאצאיו עליו.

כתבנו זאת, מאחר ונודע לנו כי עדיין בתוככי שכוונת החרדים ובכוללים החשובים קיימת תופעה זו, וכמו"כ ישנם מורים שהמציאו תחבולות והמצאות כיצד להעלים עין מהאיסור, ורבים בתמימותם נכשלים בזה.

כמו"כ באנו בזה לעורר את מדריכי החתנים במה שבקשו גדולי הדור במכתבם הנ"ל - להודיע לחתנים על מכתב זה, ולהדריכם לבל יכשלו בדבר חמור זה שהוא יסוד טהרת וקדושת ישראל.

יעקב מאיר שטרן משה שאול קליין נתן הכהן קופשיין

שמואל אליעזר שטרן יהודא סילמן שריאל רוזנברג

שמאי קהת הכהן גרום מנחם מנדל פוקס

שמואל דוד הכהן גרום מנחם מנדל לובין

מושה שטרנבוך

הוראות לבודקות טהרה

ראשית דבר הרינו לחזק את ידיכם בעבודת הקודש שאתן מתעסקות ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שתשרה שכונה במעשי ידיכם, ובאנו בזאת לשרר כמה נקודות חשובות שלמדנו מן הנסיון.

א. עבודת קודש זו זקוקה להרבה יראת שמים, כי לפעמים יש לחץ מן האשה שבאה להבדק שרוצה שיטהרו את הדם ורוצה שבכל מחיר ימצאו סיבה לתלות במכה, והבודקת צריכה לעמוד בלחץ הזה ואם אינה רואה סיבה מספקת לתלות, או שרואה שיוצא גם דם או הפרשה חומה מהרחם, תאמר להאשה בבירור שאין סיבה לתלות.

ב. אם הבודקת מוצאת פצע בצואר הרחם שמדמם במגע, עליה לברר האם העד של אצבע האשה מגיע בשעה שבודקת עצמה עד אותו מקום כי ברוב פעמים אין האשה מגיעה בבדיקה עד צואר הרחם כמבואר בפוסקים.

ג. האשה הנבדקת עליה להביא אתה את הבגד או העד שנמצא עליו הדם, אם כמות הדם או צבע הדם שיש בעד או בבגד לא מתאים עם הממצא שמצאה, אין לתלות במכה, ויש לציין זאת במפורש.

ד. קודם שהבודקת מבררת אם יש פצע בצואר הרחם, עליה לבדוק אם ההפרשות היוצאות מן הרחם נקיות ואין מעורב בהם דם, ואחר כך תתבונן בעיניה [בלי מטוש] אם נראה לה שיש פצע, ואחר כך תבדוק במטוש במגע קל בצואר הרחם, ולכל היותר בשמשוף קל, ובשום אופן לא בשמשוף חוזר.

ה. תפקיד הבודקת לפרט היטב בכתב את מה שמצאה. א. אם יש פצע. ב. היכן הפצע. ג. האם מדמם מעצמו או במגע קל. ד. האם הנבדקת מגיעה בבדיקה עד מקום הפצע. ה. האם מה שנמצא על העד או הבגד מתאים למכה שמצאה, והאשה הנבדקת תביא את האישור לרב מוסמך, והרב יפסוק האם אפשר לתלות באופן זה.

ו. אם האשה אינה יכולה לבדוק בעצמה מוחמת המכה, על הבודקת לנסות לבדוק בעד כדרך בדיקת האשה בלא לגעת במקום המכה, ולא תבדוק בנרותיק על ידי מטוש בלבד, ואם אינה יכולה, עליה לשים מטוש בפתח צואר הרחם למשך דקה שלימה, ובוה יוצאת ידי חובת ההפסק או הבדיקה, ובשום אופן לא מועיל בדיקת הבודקת ע"י ראיית העין בלבד, כי לפי נסיון הסומחים אין אפשרות להבחין בפסי דם דקים בגלל צבע הרקע.

ועל זה באנו עה"ח



משה סאהרניקוב

מכתבי רבותינו גדולי הפוסקים זצוק"ל
שהוזכרו במכתב גדולי ההוראה שליט"א

ב"ה, חודש הרחמים והסליחות תשס"ט

דעת תורה בדרכי ההוראה

הנה בענין פסק במראות הדמים בזמן הזה כתב הרא"ש סוף פ"ב דנדה וז"ל, ובדורות הללו אין בקי במראות דמים לישען על חכמתו ולהפריד בין דם לדם, ואפילו בימי חכמי הש"ס היו מן החכמים שהיו נמנעים מלראות דמים, כל שכן האידנא שאין לטהר שום דם הנוטה למראה אדמימות, אם לא שיהיה לבן וירוק כמראה הזהב, ע"כ.

והנה בגדר מה שנוטה לאדמימות או לשחור, הדבר מסור לחכמי ישראל לדון מסברא מהו הגדר שאינו נוטה כלל שיש להתירו, ומהו בגדר נוטה לאדום או שחור שיש לאסרו, אמנם ישנם מורים שמקילין בדבר שנראה לרוב חכמי ישראל נוטה לאדום, ואומרים שסומכים על קבלתם מרבותיהם להתיר מראות אלו, לפי דעתינו אין לסמוך על קבלתם, דקרוב הדבר שטועים לדמות מילתא למילתא, וכמבואר כעין זה בשו"ע סי' קפ"ח ס"ב, ועיין מ"ש בשו"ת בית שלמה יו"ד ח"ב סי' י"ד.

ובודאי שאין להקל ראש בדבר חמור כזה שכל קדושת ישראל וטהרת הדורות תלויה בזה, ויה"ר שירבה טהרה בישראל ונזכה לביאת משיח צדקינו בב"א.

וע"ז באעה"ח

ניסים קרליץ

יוסף שלום אלישיב

שמואל הלוי ואזנר

היות שנתברר שבקרב בני תורה קיימים מורים שלא כהלכה אשר מתירים דם גמור רח"ל ומכשילים באיסור כרת, כביכול בטענה שכך קיבלו מדורות קודמים, והרבה אברכים נגררים בתמימות אחריהם. לכך פירסמו רבותינו שליט"א מכתב הנ"ל שידע כל אחד כי הדבר בנפשו, ולא ילך אחר שמועות שוא או אחר דעת יחידאה, בדבר חמור כזה שעוקר נפשו ובני ביתו מארץ החיים.

מכתבי רבותינו גדולי הפוסקים זצוק"ל

שהוזכרו במכתב גדולי ההוראה שליט"א

בס"ד, ז' סיון תש"ע לפ"ק

פניה נרגשת לעם ה'

בענין פסק במראות הדמים כבר הזהירו פוסקי הדור שליט"א במכתבם מחדש אלול שנת תשס"ט על טעויות שנשתרבבו אצל מורים שטועים לדמות מילתא למילתא ולהתיר מראה הנוטה לאדמימות, וכתבו שאין לסמוך עליהם, ושבדאי אין להקל ראש בדבר חמור כזה שכל קדושת ישראל וטהרת הדורות תלויה בזה.

וכעת אנחנו הח"מ נתבקשנו ע"י רבותינו גדולי פוסקי הדור שליט"א לקבוע מושב בי"ד לברר את השמועה הרעה שישנם מורים שלא כהלכה אשר אף הגדילו להתיר מראות דם ממש אשר הם באיסור כרת רח"ל, ולברר היקף הדברים.

הנה לאחר גביית עדויות רבות ובירור העובדות היטב. וגם מפי אברכים נאמנים יראי אלוקים אשר הביאו בפני מורים כאלה דם וסת ממש והתירו להם והובאו בפנינו הרבה מראות כאלה. ועובדות ברורות שהעידו בפנינו ת"ח גדולים ומופלגים בהוראה, ועוד. הננו לקבוע בצער רב ולהודיע בשער רבים בבירור ובודאות גמורה שאמנם אמת נכון הדבר וישנם כמה מורי הוראה לרבים (אף מוסמכים) בתוככי הערים החרדיות שנשתבשו מאד ומתירים בשופי דם גמור ומכשילים באיסור כרת רח"ל כאשר ראינו בעינינו.

שומו שמים על זאת ! או לנו שכך עלתה בימינו !

היות שלא באנו לפקפק ביר"ש של המורים הללו ויש לדון לכף זכות מכמה טעמים מ"מ לא יתכן לראות כבלע את הקודש ולהחריש וע"כ באנו בזה להודיע לרבים כדלקמן:

- א. אין מנוס מלהודיע שכ"א יזהר מאד בבחירת המורה וידע כי הדבר חמור מאד, ובנפשו, וחומר איסור גדה ידוע לכל בר ישראל.
- ב. לא יאמר אדם "העון על ראש המורה המתיר ואני את נפשי הצלתי" זוהי טעות גמורה כמבואר ברמב"ם פי"ב משגגות ה"ב דאע"פ שעשה עפ"י הוראת חכם האחריות על השואל והוא בחשש הבאת קרבן לכשיבנה ביהמ"ק ב"ב.
- ג. מה שמדמים רבים, דמורה שמיקל במראות מסתמא הוא מומחה יותר, והמחמיר הוא מפני שאינו מומחה כ"כ, הוא טעות. דיש המקילים מפני חוסר הבנתם.
- ד. אין לשאול למורה אשר דרכו שלא להחזיר המראה לשואל כשמבקש ממנו.

בתפילה להקב"ה שיוסר המכשול הגדול מכרם בית ישראל.
באנו בזה עה"ח

שריא'ל רוזנברג

צבי ובר

חיים מאיר הלוי

בן מרן בעל שבט הלוי

מנחם מנדל פוקס

שמאי קהת גרוס הכהן

נסים קרליץ

שמואל הלוי ואזנר

יוסף שלום אלישיב

באנו בזה לבקש לראשי הישיבות שליט"א כי אחריותם להודיע לחתנים על מכתבם זה של פוסקי הדור, ולהדריכם לבל יכשלו בזה ולברר היטב מי הם המורים המומחים בהלכות אלו.

חיים קנייבסקי

מיכל יהודה ליפקוביץ

א.י.ל. שטיינמן

Rabbi Moshe Sternbuch

Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts
Head of Community
and Kollel Hago Ha Nof
Jerusalem

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
מחיי ממונים וחסידים ויורשי השמות המנוחות וחד
רב בית הכנסת וכולל הגויים בני-טף
במחיצת ירושלים ת"י

י"ג אב תשע"ב

בצנח"י

בנידון השאלה אודות דיש נהגים כיום להתיר קרוב לאדום, הדבר פשוט וכבוד האסור.
וכן המנהג דור דור, ובדאי אני מצטרף לרבנים שפירסמו שחמכשול רב, ויש לזהר בזה.

המצפה לרחמי שמים מרובים

משה שטרנבוך



הר"ני מצאתי אצרכי
י"צ"י המיון המעט שלטה
ס' אסור להתיר מהם הנחש
אצ"לם או שחור ע"ן קלטה
מצבתי המעט 92 ל' באדר
י"ב תשע"ב

הנני מצאתי אצרכי
וכן קלטה המעט שלטה
ה"ן המעט שלטה. י"ב אב תשע"ב
משה שטרנבוך

הודעה משמחת

ניתן להשיג את המבדק לראיית צבעים (המכונה "מבדק אישיהארה")

שפורסם במכתב הרבנים שליט"א

במייל המכון: taharabodkot@gmail.com

נא לכתוב בשורת הנושא במייל: מבדק ראיית צבעים

כמו כן ניתן להשיג במייל זה רשימת בודקות המאושרות ע"י המכון

נא לכתוב בשורת הנושא במייל: רשימת בודקות

{ אחיות המעוניינות להצטרף לרשימת הבודקות ניתן לפנות במייל זה }

וכן ניתן להשיג במייל זה מסמך סיכום בדיקה והוראות לבודקת טהרה

נא לכתוב בשורת הנושא במייל: מסמך סיכום בדיקה